

наклонностями, інтересами і можливостями. При цьому студент повинен вчитися сам, а преподаватель – здійснювати управління його самостійним навчанням: створювати мотивацію, планувати, організовувати, консультувати, а також контролювати результати навчання (в результаті контролю і самоконтролю аналізується кількість і якість виконаних завдань, розробляються методи ліквідації прогалин у знаннях і недоліків в організації пізнавальної діяльності (корекція), активізується і вдосконалюється самостійна робота в цілому). Розв'язання цієї задачі заключається в необхідності впровадження, поряд з традиційними, інноваційних технологій в управління самостійною роботою студентів, які забезпечили б студенту розвиток його самостійності і формування умінь здійснювати самоуправління навчально-пізнавальною діяльністю [1, с. 176-177].

Одною з таких інноваційних технологій є дистанційна модель навчання, особливістю якою є індивідуалізація навчання. При цьому технологія дистанційного навчання передбачає самостійне вивчення навчальних дисциплін і є одним з ефективних засобів реалізації управління самостійною роботою навчаних.

В практиці підготовки спеціалістів різного профілю кафедра математики Бердянського державного педагогічного університету при вивченні математических дисциплін, в тому числі і вищої математики, в ході реалізації самостійної роботи студентів і управління їю практикує активне застосування елементів технологій дистанційного навчання: організація аудиторних занять в форматі Інтернет-конференцій, проведення дистанційних консультацій по питанням самостійної роботи студентів в режимі он-лайн, використання слайд- і відеолекцій, використання індивідуальних комп'ютерних тренінгів, а також з метою підвищення ефективності контролю рівня академічних досягнень студентів, в тому числі і контролю самостійної роботи, преподаватели кафедри використовують комп'ютерне тестування на базі платформи Moodle (Модульна предметно-орієнтована динамічна навчальна середовище). Розглянуті технології дистанційного навчання, в свою чергу, дозволяють студентам різних профілів засвоїти не тільки фундаментальні знання при вивченні математических дисциплін, але і готують майбутніх спеціалістів до самостійного оволодіння новими знаннями, застосуванню їх при розв'язанні завдань професійної спрямованості, а також сприяють підвищенню результативності математического навчання в цілому.

Література:

1. Лиходієва Г.В. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні самостійною роботою студентів при вивченні вищої математики / Г.В. Лиходієва, К.Ю. Пастирева // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2012. – №4. – С. 175-182.

Петрухно Ю. Є., к.н.соц.ком., завідувача сектором відділу обслуговування наукової бібліотеки Національного юридичного університету ім. Я. Мудрого, м. Харків, Україна

РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ

Зараз в зв'язку з Болонським процесом «підвищення якості вищої освіти неможливо без цілеспрямованої самостійної роботи студента – важливої форми навчального процесу під керівництвом і контролем викладача, в ході якого освоюються нові навички пізнання, формується науковий світогляд та власні переконання з використанням отриманих знань та вмінь у практичній діяльності» [1].

Зараз є дуже багато визначень терміна «самостійна робота студентів», але всі їх можна поділити на три групи: 1) позааудиторна робота студентів з навчальним матеріалом; 2) безперервна самоосвіта; 3) самопідготовка з послідуєчим контролем викладача. На наш погляд, самостійна робота студентів (СРС) – це системна позааудиторна робота студентів з метою пошуку, аналізу, обробки та використання інформації з метою отримання необхідним знань та/або самоосвіти.

Основними функціями СРС, на наш погляд, є самоосвітня (формування навичок роботи з інформацією, її аналіз та ін.) та пізнавальна (отримання нових знань). Але деякі фахівці [2], крім цих, називають також такі функції, як прогностична (вміння студента вчасно передбачати й оцінювати результат), корегуюча (вміння вчасно коригувати свою діяльність) та виховна (формування самостійності як риси характеру).

В організації СРС велика роль належить бібліотекам, тому що забезпечення інформаційних потреб читачів – один із стратегічних напрямів роботи будь-якої бібліотеки. Бібліотечно-інформаційне забезпечення СРС – це, на думку фахівців, вид бібліотечно-інформаційної діяльності, спрямований на формування документних, інформаційних і когнітивних ресурсів, здатних повно й оперативно задовольнити потреби студентів, пов'язані з самостійною роботою [3, с. 15]. Для цього в бібліотеках створюються електронні каталоги, а в автоматизованих бібліотечних системах вводяться такі послуги, як on-line довідка, віртуальний бібліограф та ін. В підрозділах бібліотеки завжди повинен бути черговий бібліограф-консультант, бо саме «працівники означених служб здійснюють інформаційне та бібліотечно-бібліографічне обслуговування користувачів, вивчаючи інформаційні потреби викладачів, наукових співробітників та студентів ВНЗ з метою їх максимального задоволення» [4].

Тому науковою бібліотекою Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого сумісно з кафедрами та редакційно-видавничим відділом створено Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс (СЕНМК), в якому в повнотекстовому форматі представлені підручники та навчально-методичні посібники, а також списки рекомендованої літератури. Окрім цього, на сайті розміщені проблемно-орієнтовані банки знань (ПОБЗ). Вони представлені в двох видах: 1) ПОБЗ з різних учбових тем і дисциплін, 2) ПОБЗ для слухачів факультету підготовки професійних суддів. У ПОБЗ з учбових тем і дисциплін є повнотекстові варіанти підручників і монографій, що користуються підвищеним попитом та матеріали судової практики. Також на сайті бібліотеки є віртуальні виставки та огляди з певних тем (наприклад, по темам «Історія української культури», «Конституція України – основа правової держави», «Захист прав людини і основоположних свобод», «Ярослав Мудрий – видатний діяч Київської Русі» та ін.). Усі ці матеріали користуються великою популярністю серед читачів бібліотеки, тому що ця інформація допомагає їм в підготовці до семінарських та практичних занять, написання курсових робіт, рефератів та ін.

З цього можна зробити висновок, що бібліотека з її інформаційними ресурсами відіграє важливу роль в самостійній роботі студента.

Література:

1. Волков В. З досвіду організації та проведення самостійної роботи студента як складової Болонського процесу / В. Волков, Л. Дешко // Правничий часопис Донецького університету. 2006. №1(15). – 2006. – С. 83-91.
2. Драч І. І. Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів як важливий елемент сучасної підготовки фахівців / І. І. Драч // Нові технології навчання. Вип. 37. – С. 86-91.
3. Пасмор Н. П. Бібліотечно-інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів : Монографія / Н. П. Пасмор. – К. : Кондор, 2005. – 104 с.
4. Пасмор Н. П. Трансформація функцій вузівської бібліотеки юридичного профілю за умов інформатизації освіти / Н. П. Пасмор // Новий колегіум. – 2002. – №4. – С. 21-25.